

T-VER-METH-EE-14

ระเบียบวิธีการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจ

สำหรับ

การติดตั้งเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง

(Installation of High Efficiency Air Conditioning System)

(ฉบับที่ 03)

รายสาขา 03: Energy demand

1. ชื่อระเบียบวิธีการ (Methodology)	การติดตั้งเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง (Installation of High Efficiency Air Conditioning System)
2. ประเภทโครงการ (Project Type)	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน (Energy Efficiency)
3. รายสาขา (Sector scope)	03 – Energy demand
4. ลักษณะโครงการ (Project Outline)	เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการลดการใช้พลังงานไฟฟ้า โดยการติดตั้งเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงใหม่ หรือการปรับเปลี่ยนเครื่องปรับอากาศแบบเดิมเป็นเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง
5. ลักษณะของกิจกรรม โครงการที่เข้ามาย (Applicability)	เป็นโครงการที่มีกิจกรรมการติดตั้งเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงใหม่ หรือมีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงทดแทนเครื่องปรับอากาศเดิม เพื่อลดการใช้พลังงานไฟฟ้าของระบบปรับอากาศ
6. เงื่อนไขของกิจกรรม โครงการ (Project Conditions)	1) มีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน (Split Type Air Conditioning System) โดยเป็นเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงที่เป็นไปตามข้อกำหนดหรือมาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย ที่ประกาศใช้ล่าสุด 2) ระบบปรับอากาศมีการใช้พลังงานไฟฟ้าทั้งก่อนดำเนินโครงการและใน การดำเนินโครงการจากระบบสายส่งของประเทศไทย หรือจากโรงไฟฟ้าที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล
7. หมายเหตุ	ระเบียบวิธีการฯ นี้ ไม่ครอบคลุม - กรณีที่นำเครื่องปรับอากาศที่ใช้งานอยู่ที่อื่นมาใช้ในขอบเขตการดำเนินโครงการ จะไม่ถูกนำมาพิจารณาในระเบียบวิธีการนี้

รายละเอียดระเบียบวิธีการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจสำหรับ

การติดตั้งเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง

1. ลักษณะและขอบเขตโครงการ (Scope of Project)

เป็นโครงการที่มีกิจกรรม การติดตั้งเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน (Split Type Air Conditioning System) โดยเป็นเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง เช่น เครื่องปรับอากาศที่ได้ระดับที่ 5 (เบอร์ 5) ตามเกณฑ์ระดับประสิทธิภาพของเครื่องปรับอากาศที่ประกาศล่าสุด หรือเป็นเครื่องปรับอากาศชนิด Variable speed/Inverter เป็นต้น โดยเป็นการติดตั้งเครื่องปรับอากาศใหม่ หรือ เป็นการติดตั้งเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงทดแทนเครื่องปรับอากาศเดิม ที่สามารถลดการใช้พลังงานไฟฟ้าของระบบปรับอากาศได้

ขอบเขตของโครงการ ครอบคลุมระบบของเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงทั้งหมดที่มีการใช้พลังงานไฟฟ้า

2. ข้อมูลกรณีฐาน (Baseline Scenario)

กรณีฐานก่อนดำเนินโครงการ กรณีที่เป็นการติดตั้งเครื่องปรับอากาศใหม่อ้างอิงจากค่าประสิทธิภาพของเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง ตามมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ประกาศล่าสุด สำหรับกรณีการปรับเปลี่ยนเครื่องปรับอากาศ กรณีฐานพิจารณาจากค่าประสิทธิภาพของเครื่องปรับอากาศเดิม ที่ใช้อยู่ก่อนมีการปรับเปลี่ยนเป็นเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง

3. กิจกรรมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่นำมาใช้ในการคำนวณ

การปล่อย ก๊าซเรือนกระจก	แหล่งกำเนิด ก๊าซเรือนกระจก	ชนิดของ ก๊าซเรือนกระจก	รายละเอียดของกิจกรรม ที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
กรณีฐาน	การใช้พลังงานไฟฟ้า	CO ₂	การใช้พลังงานไฟฟ้าของเครื่องปรับอากาศเดิม ซึ่งมีการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล
การดำเนินโครงการ	การใช้พลังงานไฟฟ้า	CO ₂	การใช้พลังงานไฟฟ้าของเครื่องปรับอากาศที่ติดตั้งใหม่ ซึ่งมีการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล
นอกขอบเขตโครงการ	ไม่เกี่ยวข้อง	-	-

4. การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการณีฐาน (Baseline Emission)

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการณีฐานพิจารณาเฉพาะการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) จากการผลิตพลังงานไฟฟ้าที่เกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล โดยคำนวณจากปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่ใช้ในเครื่องปรับอากาศเดิมก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการ

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการณีฐาน สามารถคำนวณได้ ดังนี้

$$\text{BE}_y = \text{BE}_{\text{EC},y}$$

โดยที่

$$\text{BE}_y = \text{ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการณีฐาน ในปี } y (\text{tCO}_2/\text{year})$$

$$\text{BE}_{\text{EC},y} = \text{ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้าของกรณีฐาน ในปี } y (\text{tCO}_2/\text{year})$$

4.1 กรณีที่มีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงใหม่

ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้าของกรณีฐาน ($\text{BE}_{\text{EC},y}$) สามารถคำนวณได้จากสมการดังนี้

$$\text{BE}_{\text{EC},y} = \sum_i [(\text{EC}_{\text{PJ},i,y} \times 10^{-3}) \times \left(\frac{\text{COP}_{\text{PJ},i,y}}{\text{COP}_{\text{BL},i,y}} \right)] \times \text{EF}_{\text{EC},y} \quad \text{สมการที่ (1)}$$

โดยที่

$$\text{BE}_{\text{EC},y} = \text{ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้าของกรณีฐาน ในปี } y (\text{tCO}_2/\text{year})$$

$$\text{EC}_{\text{PJ},i,y} = \text{ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าของเครื่องปรับอากาศประเภท } i \text{ ในการดำเนินโครงการ ในปี } y (\text{kWh/year})$$

$$\text{COP}_{\text{PJ},i,y} = \text{ค่าสมรรถนะการทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงที่ใช้ในโครงการ (-)}$$

$$\text{COP}_{\text{BL},i,y} = \text{ค่าสมรรถนะการทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศที่เป็นกรณีฐาน (-)}$$

$$\text{EF}_{\text{EC},y} = \text{ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการระบบสายส่งสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าในปี } y (\text{tCO}_2/\text{MWh})$$

$$i = \text{ประเภทของเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง (-)}$$

ค่าสมรรถนะการทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศที่เป็นกรณีฐาน ($\text{COP}_{\text{BL},i,y}$) ให้ใช้ค่าอ้างอิงตามเกณฑ์การกำหนดระดับประสิทธิภาพเครื่องปรับอากาศของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ที่ประกาศล่าสุด โดยใช้ค่าต่ำที่สุดของเครื่องปรับอากาศที่ได้ระดับดีมากหรือเบอร์ 5 เป็นค่ากรณีฐาน

4.2 กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนเครื่องปรับอากาศเดิมเป็นเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง

4.2.1 กรณีที่เครื่องปรับอากาศเดิมเป็นแบบ Fixed Speed ปรับเปลี่ยนเป็นเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงแบบ Fixed Speed

ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้าของกรณีฐาน ในปี y ($\text{BE}_{\text{EC},y}$) สามารถคำนวณได้จากสมการที่ (1)

4.2.2 กรณีที่เครื่องปรับอากาศเดิมเป็นแบบ Fixed Speed หรือแบบ Variable Speed/Inverter ปรับเปลี่ยนเป็นเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงแบบ Variable Speed/Inverter

ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้าของกรณีฐาน ในปี y ($BE_{EC,y}$) สามารถคำนวณได้ดังสมการต่อไปนี้

$$BE_{EC,y} = \sum_i [(EC_{PJ,i,y} \times 10^{-3}) \times \left(\frac{COP_{PJ,i,y}}{COP_{BL,i,y}} \right) \times \left(\frac{1}{1 - C_D(1 - PLR_{i,y})} \right)] \times EF_{EC,y} \quad \text{สมการที่ (2)}$$

โดยที่

- $BE_{EC,y}$ = ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้าของกรณีฐาน ในปี y ($tCO_2/year$)
- $EC_{PJ,i,y}$ = ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าของเครื่องปรับอากาศประเภท i ในการดำเนินโครงการ ในปี y ($kWh/year$)
- $COP_{PJ,i,y}$ = ค่าสมรรถนะการทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงที่ใช้ในโครงการ (-)
- $COP_{BL,i,y}$ = ค่าสมรรถนะการทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศที่เป็นกรณีฐาน (-)
- C_D = Degradation Coefficient ที่ใช้ในการคำนวณ Part Load factor [-]
- $PLR_{i,y}$ = Part Load Ratio ของเครื่องปรับอากาศ i ในปี y [-]
- $EF_{EC,y}$ = ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากระบบสายส่งสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าในปี y (tCO_2/MWh)
- i = ประเภทของเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง (-)

ค่า $PLR_{i,y}$ สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$PLR_{i,y} = \min \left(\frac{EC_{PJ,i,y}}{H_{PJ,i,y}} \times \frac{COP_{PJ,i,y}}{Cap_{PJ,i}} , 1 \right) \quad \text{สมการที่ (3)}$$

โดยที่

- $H_{PJ,i,y}$ = จำนวนชั่วโมงการทำงานของเครื่องปรับอากาศประเภท i ในการดำเนินโครงการ ในปี y ($hour/year$)
- $Cap_{PJ,i}$ = ความสามารถการทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศประเภท i ในการดำเนินโครงการ (kW)

5. การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินโครงการ (Project Emission)

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินโครงการ พิจารณาเฉพาะการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) จากการใช้พลังงานไฟฟ้าของเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง ซึ่งการผลิตพลังงานไฟฟ้าเกิดจากการเผาไม้เชื้อเพลิงฟอสซิล

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินโครงการ สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$PE_y = PE_{EL,y}$$

โดยที่

- PE_y = ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกรวมจากการดำเนินโครงการ ($tCO_2/year$)
- $PE_{EL,y}$ = ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้าในการดำเนินโครงการ ($tCO_2/year$)

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้าในการดำเนินโครงการ ($PE_{EL,y}$) สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$PE_{EL,y} = (\sum_i EC_{PJ,i,y} \times 10^3) \times EF_{EC,y}$$

โดยที่

- $PE_{EL,y}$ = ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้าในการดำเนินโครงการ (tCO₂/year)
- $EC_{PJ,i,y}$ = ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าของเครื่องปรับอากาศประเภท i ในการดำเนินโครงการ ในปี y (kWh/year)
- $EF_{EC,y}$ = ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากระบบสายส่งสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าในปี y (tCO₂/MWh)
- i = ประเภทของเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง (-)

6. การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกนอกขอบเขตโครงการ (Leakage Emission)

- ไม่มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

7. การคำนวณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Reduction)

การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินโครงการ สามารถคำนวณได้ ดังนี้

$$ER_y = BE_y - PE_y - LE_y$$

โดยที่

- ER_y = การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปี y (tCO₂/year)
- BE_y = การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการณ์ฐานในปี y (tCO₂/year)
- PE_y = การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินโครงการในปี y (tCO₂/year)
- LE_y = การปล่อยก๊าซเรือนกระจกนอกขอบเขตโครงการในปี y (tCO₂/year)

8. การติดตามผลการดำเนินโครงการ (Monitoring Plan)

ข้อมูลและพารามิเตอร์ที่ต้องมีการติดตามผลรวมถึงวิธีการตรวจวัด และการประเมิน ตามข้อกำหนดของ อบก.

8.1 พารามิเตอร์ที่ไม่ต้องติดตามผล

พารามิเตอร์	$COP_{BL,i,y}$
หน่วย	-
ความหมาย	ค่าสมรรถนะการทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศที่เป็นกรณีฐาน
แหล่งข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีติดตั้งเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงใหม่ ให้ใช้ค่าอ้างอิงตามเกณฑ์การกำหนดระดับประสิทธิภาพเครื่องปรับอากาศของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) โดยใช้ค่าต่าที่สุดของเครื่องปรับอากาศที่ได้ระดับดีมากเป็นค่ากรณีฐาน - กรณีติดตั้งเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงทดแทนเครื่องปรับอากาศที่มีอยู่เดิม ให้ใช้ค่า $COP_{BL,i,y}$ ของเครื่องปรับอากาศเดิมจากทางเลือกต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ทางเลือกที่ 1 ค่าที่ระบุจากผู้ผลิต (Manufacturer's specification) ทางเลือกที่ 2 ค่าสูงสุดที่ได้จากการทดสอบระบบ (Performance Test)

พารามิเตอร์	C_D
หน่วย	-
ความหมาย	Degradation Coefficient ที่ใช้ในการคำนวณ Part Load factor
แหล่งข้อมูล	ค่า Default Value ที่ได้จากการสำรวจข้อมูลระบบปรับอากาศ มีค่าเท่ากับ 0.15

พารามิเตอร์	$Cap_{PJ,i}$
หน่วย	kW
ความหมาย	ความสามารถการทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศประเภท i ในการดำเนินโครงการ (kW)
แหล่งข้อมูล	ค่าที่ระบุจากผู้ผลิต (Manufacturer's specification)

8.2 พารามิเตอร์ที่ต้องติดตามผล

พารามิเตอร์	$EF_{EC,y}$
หน่วย	tCO ₂ /MWh
ความหมาย	ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากระบบสายส่งสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้า ในปี y
แหล่งข้อมูล	<p><u>กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากระบบสายส่ง</u> ใช้ข้อมูลจากรายงานค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Factor) จากระบบสายส่งและจากการผลิตความร้อนสำหรับโครงการและกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ประกาศโดย อบก.</p> <p><u>กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากผู้ผลิตอื่นๆ</u> ใช้การคำนวณตาม T-VER-TOOL-ENERGY-01 ฉบับล่าสุด</p>
วิธีการติดตามผล	<p><u>สำหรับการจัดทำเอกสารข้อเสนอโครงการ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากระบบสายส่ง ใช้ค่า $EF_{EC,y}$ ล่าสุดที่ อบก. ประกาศ - กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากผู้ผลิตอื่นๆ ให้คำนวณค่า $EF_{EC,y}$ ตาม T-VER-TOOL-ENERGY-01 ฉบับล่าสุด

<u>สำหรับการติดตามผลการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก</u>	
	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากระบบสายสั่ง ให้ใช้ค่า $EF_{EC,y}$ ที่ อบก. ประกาศตามปี พ.ศ. ของช่วงระยะเวลาที่ขอรับรองcarbon credit ทั้งนี้กรณีที่ปี พ.ศ. ของช่วงระยะเวลาที่ขอรับรอง carbon credit นั้นยังไม่มีค่า $EF_{EC,y}$ ที่ อบก. ประกาศ ให้ใช้ค่า $EF_{EC,y}$ ล่าสุดที่ อบก. ประกาศแทนในปีนั้น - กรณีที่ใช้ไฟฟ้าจากผู้ผลิตอื่นๆ ให้คำนวณค่า $EF_{EC,y}$ ตาม T-VER-TOOL-ENERGY-01 ฉบับล่าสุด

พารามิเตอร์	$EC_{PJ,i,y}$
หน่วย	kWh/year
ความหมาย	ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าของเครื่องปรับอากาศประเภท i ในการดำเนินโครงการ ในปี y
แหล่งข้อมูล	รายงานการตรวจวัด
วิธีการติดตามผล	<p>ทางเลือกที่ 1 ตรวจวัดโดย kWh Meter และตรวจวัดต่อเนื่องตลอดช่วงของการติดตามผล โดยรายงานข้อมูลที่มีความละเอียดเป็นรายเดือน</p> <p>ทางเลือกที่ 2 คำนวณจากค่าพิกัดกำลังไฟฟ้าจากผู้ผลิตอุปกรณ์ และบันทึกช่วยวิธีการทำงานของอุปกรณ์</p>

พารามิเตอร์	$COP_{PJ,i,y}$
หน่วย	-
ความหมาย	ค่าสมรรถนะการทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูงที่ใช้ในโครงการ
แหล่งข้อมูล	รายงานการตรวจวัด
วิธีการติดตามผล	<p>ทางเลือกที่ 1 ตรวจวัดพารามิเตอร์ที่เกี่ยวข้องในการคำนวณค่า COP โดยตรวจดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p> <p>ทางเลือกที่ 2 คำนวณค่า COP จากพารามิเตอร์ที่ระบุจากผู้ผลิต (Manufacturer's specification)</p>

พารามิเตอร์	$H_{PJ,i,y}$
หน่วย	hour/year
ความหมาย	จำนวนชั่วโมงการทำงานของเครื่องปรับอากาศประเภท i ในการดำเนินโครงการ ในปี y
แหล่งข้อมูล	รายงานการตรวจวัด
วิธีการติดตามผล	<p>ทางเลือกที่ 1 ตรวจวัดโดย Hour Meter และตรวจวัดต่อเนื่องตลอดช่วงของการติดตามผล โดยรายงานข้อมูลที่มีความละเอียดเป็นรายเดือน</p> <p>ทางเลือกที่ 2 ประเมินจากบันทึกหรือหลักฐานที่แสดงชั่วโมงทำงาน และบันทึกต่อเนื่องตลอดช่วงของการติดตามผล โดยรายงานข้อมูลที่มีความละเอียดเป็นรายเดือน</p>

เอกสารอ้างอิง

J-VER Methodology;

E012 Version 3.0 Air Conditioner Renewal

JCM Methodology;

JCM_VN_F_PM_Ver01.0: Introduction of air conditioning system equipped with inverters

JCM_ID_AM004_ver02.0: Installation of Inverter-Type Air Conditioning System for Cooling for
Grocery Store

บันทึกการแก้ไข T-VER-METH-EE-14

ฉบับที่	แก้ไขครั้งที่	วันที่บังคับใช้	รายการแก้ไข
03	2	4 ธันวาคม 2564	ระบุสาขาวิชาและขอบข่ายการตรวจสอบความใช้ได้และทวนสอบก้าวเรื่องกระบวนการจัดตั้งโครงการของระเบียบวิธีการ
02	1	10 พฤษภาคม 2564	เปลี่ยนพารามิเตอร์ EF_{Elec} ใหม่โดยให้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของระบบสายส่งที่ใช้ในการติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกจากนโยบาย/มาตรการภาคพลังงาน (NAMA-NDC Tracking)
01	0	23 กุมภาพันธ์ 2561	-